

Kokkolan kaupunki
Sivistyskeskus – Opetuspalvelut

Lapsivaikutusten arviointi

Sokojan koulu

**Kokkola
Karleby**

Lapsivaikutusten arviointi

Tämä lapsivaikutusten arviointi on laadittu osana ruotsinkielisen perusopetuksen kouluverkon tila ja Sokojan koulun esiselvitys -kokonaisuutta.

Esiselvityksen tuloksena on, että Sokojan koulurakennusta tarvitaan jatkossakin ja että koulu kaipaa kunnostamista. Mikäli Sokojan kouluun ei investoida lähivuosina, lisääntyy riski sille, ettei nykyistä koulurakennus syystä tai toisesta voida käyttää opetustarkoitukseen. Esiselvityksessä käsitellään myös mahdollisuutta rakentaa kokonaan uusi koulu.

Lapsivaikutusten arviointi, LAVA, on erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoimista ja seuranta. Lapsivaikutusten arviointi mahdollistaa, että lasten edut otetaan lapsia koskevissa päätöksissä huomioon lapsen oikeuksien sopimuksen edellyttämällä tavalla. Lasten ja nuorten kuuleminen on tärkeä osa lapsivaikutusten arviointia. Lapsivaikutusten arviointi haluttiin Sokojan koulun tapauksessa aloittaa jo hyvin varhaisessa vaiheessa. Lapsivaikutusten arvioinnin on tarkoituksena täydentyä, mikäli hanke etenee.

Sokojan koulun lapsivaikutusten arviointia varten koottiin ohjausryhmä sivistystoimen ammattilaisista.

Ohjausryhmä:

Maria Furubacka	rehtori, Sokojan koulu
Lilly Vähäkangas	luokanopettaja, Sokojan koulu
Eva Hagnäs	vararehtori, Sokojan koulu
Gun-Maj Fredlund	luokanopettaja, Sokojan koulu
Toni Ventin	luokanopettaja, Sokojan koulu
Ronnie Djupsund	ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja
Sanna Kauppi	hyvinvointikoordinaattori, Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori

Lapsivaikutusten arvioinnin eri muotoja ovat:

1. Ennakoarviointi, jolloin suunnitteilla olevan päätöksen, toimenpiteen tai ohjelman todennäköisiä vaikutuksia lasten elämään arvioidaan ennen päätöksen toteuttamista.
2. Prosessiarviointi, jolloin vaikutuksia ja toimeenpanon sujumista analysoidaan päätöksen/toimenpiteen/ohjelman toteutuksen yhteydessä.
3. Seuranta, jolloin selvitetään, miten aikaisemmin jo tehty päätös/toimenpide/ohjelma on vaikuttanut lasten elämään. (Stakes 2006, 10).

Tässä lapsivaikutusten arvioinnissa toteutetaan ennakoarviointia. Arviointi antaa tietoa suunnitteilla olevan päätöksen vaikutuksista lasten elämään.

Sokojan koulun lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan kolmen eri vaihtoedon vaikutuksia:

Vaihtoehto 0: Nykytila säilyy eli koulu säilyy nykyisellään

Vaihtoehto 1: Koulu kunnostetaan

Vaihtoehto 2: Rakennetaan uusi koulu

Arvioinnissa analysoidaan seuraavia kysymyksiä:

- Millaisia vaikutuksia hankkeella ja sen eri vaihtoehdoilla voi olla lapsen oikeuksien toteutumiselle, lapsen arkeen ja hyvinvointiin?
- Negatiiviset vaikutukset? Miten niitä voitaisiin vähentää?

- Positiiviset vaikutukset? Miten niitä voitaisiin vahvistaa?
- Lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutukset?
- Mitä haavoittuvassa asemassa olevia lapsiryhmiä hanke koskee ja miten?
- Mitä tietoa tulisi hankkia ja mitä selvittää, millaisista tietolähteistä?

Lasten osallisuus

Lapsia voidaan kuulla ja osallistaa esimerkiksi keskustelujen ja piirrosten avulla. Myös jokin muu sopiva tapa voidaan valita. On tärkeää, että jokaisen lapsen on mahdollista tuoda oma mielipiteensä esiin.

Esimerkkiohjeita lasten mielipiteiden keräämiseen

Luokissa kerätään lasten ajatuksia kaikista kolmesta eri vaihtoehdosta. Mitä hyvää ja huonoa lapsille tulee mieleen kuhunkin vaihtoehtoon riittyen? Opettajat voivat vapaasti päättää miten ajatuksia kerätään ja mikä toimintatapa sopii parhaiten omalle ryhmälle:

- Eri vaihtoehdot voi kirjoittaa taululle ja sitten opettaja kirjaa ylös lasten ajatuksia kuhunkin vaihtoehtoon liittyen.
- Oppilaat voivat pohtia ryhmässä eri vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia, kirjata niitä ylös ja sitten keskustellaan vielä yhdessä opettajan johdolla eri ryhmien ajatuksista.
- Oppilaat piirtävät kuvan suosikkivaihtoehdostaan ja huonoimmasta vaihtoehdosta ja kirjoittavat kuvaan mitkä vaihtoehdot ovat kyseessä. Työ voidaan toteuttaa esimerkiksi A3 paperille, joka jaetaan kahtia, niin että toisella puolella tulee suosikkivaihtoehto ja toisella huonoin vaihtoehto. Kuvaa myös kirjoitetaan selvennökseksi mitä se esittää. Aikuinen voi auttaa kirjoittamisessa.

Lasten kuulemisen tulokset

Tähän lasten kuulemisen tulokset

Lasten huoltajien osallisuus

Kysely, joka lähetetään Wilman kautta huoltajille?

- Kysytään huoltajien mielipidettä eri vaihtoehdoista
- Huoltajien tehtävänä on pohtia asiaa oman lapsensa näkökulmasta, minkä vaihtoehdon he kokevat parhaaksi omalle lapselleen ja miksi

Analysoinnin tulokset

Vaihtoehto 0: Nykytila säilyy	Vaihtoehto 1: Koulu kunnostetaan	Vaihtoehto 2: Rakennetaan uusi koulu
Lapsen oikeus leikkiin ja oppimiseen		
<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Tuttu kouluympäristö säilyy, ei tarvitse sopeutua mihinkään uuteen. + Uusi ja viihtyisä piha-alue säilyy nykyisellään. <p>- Negatiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulun toiminta- ja oppimisympäristö ei vastaa nykyajan vaatimuksia. - Oppimisympäristön viihtyvyys kärsii vähitellen. 	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Kunnostetut tilat tarjoavat nykyajan tarpeita vastaavan toiminta- ja oppimisympäristön. + Nykyisen koulun uutta ja viihtyisää piha-aluetta voidaan edelleen käyttää. <p>- Negatiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnostamisen yhteydessä tiloihin voidaan tehdä vain rajallisia muutoksia, eikä kaikkia nykyaikaisen opetuksen vaatimuksia voida välttämättä huomioida <p style="color: red; font-style: italic;">Halutaanko tämä laittaa?</p>	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Koulun toiminta- ja oppimisympäristö päivittyy ja tarjoaa nykyajan tarpeita vastaavan toiminta- ja oppimisympäristön + Uusi rakennus voidaan suunnitella tukemaan nykyaikaista opetusta. Myös piha-alue voidaan suunnitella tarpeiden mukaan. <p>- Negatiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaat joutuvat soputumaan uuteen ympäristöön
Lapsen oikeus terveyteen		
<p>- Negatiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sokojan koulun tarkastuksissa tammikuussa 2020 ja vuonna 2019 on todettu terveydensuojelulain vastaisia olosuhteita riittämättömän ilmanvaihdon sekä poikkeavien hajujen osalta. - Tilat ovat vanhat, monin osin riskirakenteita sisältäviä, pinnoiltaan kuluneita ja huonokuntoisia. 	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Koulun kunnostaminen saattaisi tilat terveyden kannalta hyvään kuntoon. 	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Uuden koulun tilat olisivat terveyden kannalta hyvät.
Lapsen oikeus turvallisuuteen		
<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Koulu sijaitsee rauhallisessa ja turvallisessa paikassa <p>- Negatiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jos koulua ei kunnosteta, se menee huonompaan kuntoon ja vähitellen tilojen turvallisuus heikkenee 	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Koulu säilyisi edelleen rauhallisessa ja turvallisessa paikassa + Kunnostamisen myötä tilojen turvallisuus olisi hyvä 	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none"> + Koulu säilyisi edelleen rauhallisessa ja turvallisessa paikassa + Uudet tilat olisivat turvalliset

Lapsen oikeus yhdenvertaisuuteen

<p>- Negatiivista</p> <ul style="list-style-type: none">- Nykyisellään tilat ovat haastavat liikuntaesteisille- Myös erityisopetusta saavien lasten tilat ovat puutteelliset <p><i>Pitääkö tämä paikkansa?</i></p>	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none">+ Erityisopetusta saavat lapset voidaan huomioida kunnostuksen yhteydessä sopivan opetustilan avulla+ Liikuntaesteisten oppilaiden huomioiminen kunnostuksen yhteydessä mahdollista huomioimalla esteettömyys tiloja suunniteltaessa	<p>+ Positiivista</p> <ul style="list-style-type: none">+ Erityisopetusta saavat lapset voidaan huomioida kunnostuksen yhteydessä sopivan opetustilan avulla+ Liikuntaesteisten oppilaiden huomioiminen kunnostuksen yhteydessä mahdollista huomioimalla esteettömyys tiloja suunniteltaessa
--	--	--